

GAUERO ATERAKO NINTZATEKE PASEATZERA

Marie-ren azalpena

*(1984ko urtarrilean «Donostia Hiria» VI.
Ipui lehiaketan lehen saria irabazi zuen
lan honek)*

Gauero aterako nintzateke paseatzera, gaua oso polita baita, eta arratsa ere bai, eta guk horixe egiten genuen lehenago, Toby, Kent, aitonak eta laurok; , lanak bukatu eguzkia erabat izkutatu aurretik, eta gero haran aldera abiatu bidatzurretik. Aitona Kent-en ganean jartzen zen, eta nik herriko jaietan erositako bastoi txuria hartzen nuen, eta Toby berriz oso ton-toska da, eta zalapartan korritzeari ekiten zion hasieratik bertatik, korrika atzera eta aurrera, mitxigui segika eta zaunka eginez, baina mitxiguz burla egiten zioten beti, bere buru gainetik pasatzen ziren tximista bezala, abistu eginez, ezta?—zergatik mitxiguz abistu egiten dute ordu horretan, eltxo bila dabilzala. Eltxoak hegoekin harrapatzen dituzte, eta udaberrian behintzat asko saiatzzen dira, umeak gaitik noski, umeak edukitzen dituztelako habietan, gure granjakoak bost zituzten, eta aitonak lagundu egiten zien, esnetan bustitako ogi papurrak botatzen zizkien eztarritik behera, eta eskerrak horri, famelia haundiegia zen, bost ume, pentsa, gure etxean ni bakarrik naiz, eta halere aita beti kejaka aritzen da, granjak ez duela ematen niri eskola haundia pagatzeko lain ere, baina oraindik zortzi urte ditut, eta asko falta da eskola haundirako.

Bada granja uzten genuen mitxiguen ordu horretan, eta manxto mantxo abiatzen ginen bidetik behera, eta aitonak nire amak josteko ibiltzen duen zinta metrikoa eramaten zuen, zergatik ama erdi jostuna da, eta soinekoak egiten ditu batzutan, herriko maistrari gorri bat egin zion behin, eta niri asko gustatzen zitzaidan, baina Vincent potolo horri ez, Vincent-ek burla egiten zion, maistrak tomate antiajuduna zirudiela esaten zuen, maistra enamoratua zegola seko, eta marrazki bat ere egin zion harbelan, eta gero maistrak kastigua jarri zigun guztioi.

Bada aitonak zinta hori eramaten zuen, eta erabat ilundu arte landareak neurtzen aritzen ginen, eta oso serio jartzen zen aitona, eta esate baterako belaunbikatu egiten zen alpapa sailetan, eta nola oso zaharra den, bada nik eusten nion zintaren beheko muturrari, eta hala esaten zuen aitonak bere kalkuloak egin eta gero:

—Marie, belar hau hamar milimetro hazi dun atzotik. Munduak bizirik jarraitzen din.

Eta niri poza ematen zidan horrek, eta askotan par parrez hasten nintzen, egun batean behintzat ia lehertu nintzen parrez, zergatik gu frantziberdea neurtzen ari ginela, biok makurtuta, ezta?— bada Kent etorri zen atzekaldetik, eta gu bion artetik muturra sartuz, bada frantziberde mordo bat jan zigun, eta aitona haserretu egin zen oso, eta betortzak kenduko zizkiola agindu zion builaka, ea ze errespeto zen hura, baina ez pentsa, ez zen benetan haserretu, hari txuria lotuta zeukaten belarrak bakean uzteko eskatu zion, zergatik aitonak hori egiten zuen, seinalatu neurtzen genituen belarrak, baina ez, ez zen haserretu, egia esateko Kent-ekin ez zegoen haserretzerik, hain zaldi txintxoa, begira begira gelditzen zen bere begi haundiekin, triste triste, eta edozein gauza barkatzen genion.

Eta holaxe jaisten ginen zubiraino, eta han beti xaguzahar bat egoten zen, Gordon, eta aitonak Gordon oso dudazalea zela esaten zuen, hortik zetorkiola jira eta biraka ibiltzeko ohitura hori, beti toki berdinean, norabidearekin asmatu ezinez edo horrela, esta amona zena ere holakoxea zela, eta granja horregatik ez zuela behin ere uzten, elizara ere ez zela joaten herrirainoko biajea ez egiteagatik. Eta beste txori bat ere

ibiltzen zen zubian, Arthur, txantxangorri bat, eta Arthur beti azken orduarekin ibiltzen zen, eta aitonak errita egiten zion:

—Arthur! Arthur! gaur ere berandu habil! Peskiza ederrean edukiko dituk etxeokak!

Niri Arthur gehio gustatzen zitzaidan Gordon baino, baina Gordon ere gustatzen zitzaidan, edo behintzat ez nion amorratorik, baina Vincent-ek bai, Vincent-ek amorratioa die xaguzahar guztiei, eta behin harrapatu egin zuen bat, eta eskolara ekarri zigun, eta gizarro bat jarri zion ahoan, eta xaguzaharra kehea hartuz eta hartuz hasi zen, puztuz eta puztuz, eta azkenean lehertu egin zitzaion tripa, eta hil egin zen, eta nola Gordon-en igual iguala zen, bada nik negarrari eman nion, eta Vincent-ek burla egin zidan, potolo nazkante horrek.

Zubia utzi eta gero tontor batera igotzen ginen, eta gero eseri tontor horretan dagoen harri batean, afaltzeko noski, zergatik harri horrek mahai baten itxura dauka, eta aitonak ganpazua zabaltzen zuen, eta nik ogi zuria jaten nuen, eta erraultze gogortua, eta urdaia ere bai, eta gero sagar bat. Eta tarte horretan ixil ixilik egoten ginen, eta Toby eta Kent etzan egiten ziren lurrean, oso ondo denok, beti ondo, eta hobetoena udaran, zergatik udaran jende gehio ibiltzen da paseoan, eta gu ere urrutirago joaten ginen, trenbideraino ere bai batzutan, eta behin maistra ikusi genuen han, eta aitonak eta biak izarren gainean hitzegin zuten, eta zegoen beroaz, eta aitonak sugeekin kontuz ibiltzeko esan zion.

Aitonak beldur haundia zion sugeari, eta horregatik oilo bat eramaten genuen gurekin, hori udaran, ezta?- bero zakarra egiten zuen egunetan eta horrela, eta oiloari Frankie jarri genion izena, baina problema bat zen zergatik Frankiek ez zuen aurretik joan izaterik nahi, eta horrela ezin zituen bideko sugeak hil, eta aitonak buila egiten zion:

—Frankie! atzetik joateko ez dinat espezialistarik behar!

Aitonak hori esaten zuen, sugea zeharo alua zela, eta hil egiten duela txoria, eta burua puzten diela zakurrei, eta irrintzika jartzen dituela zaldiak, eta esnea lapurtzen diela behiei, baina oiloen aurrean ez daukatela zereginik, oiloak espezialistak direla sugeak hiltzen.

Eta holaxe ibili ginen azken udaren ere, Toby, Frankie, Kent, aitona eta bostok, aitona Kent-en gainean eta ni neure bastoi txuriarekin. Eta gero udazkena etorri zen, eta Frankie etxean uzten genuen, eta holaxe genbiltzan, paseatuz ezta?-herrian zaldiak azaldu ziren egunerarte.

Egun hartan eskolan geunden, eta maistrak aritmetika esplikatu zigun, eta denok ondo portatu ginen, Vincent ere bai. Eta maistrari asko gustatu zitzaion hori, eta azken orduan jai egingo genuela esan zuen, eta herriaren iskinan dagoen tren geltokia joango ginela, geltokian zaldiak zeudelako, zaldi asko trenaren zai. Eta hala joan ginen, eta nik ez dut sekula ikusi hainbeste zaldi batera, eta hesitan zeuden, gutxinez bosteun zaldi, eta denak urduri, eta nola hotz piska bat egiten zuen bada lurruna botatzen zuten, eta laino bat bezala ikusten zen geltokiaren inguruan. Ni begira begira egon nintzen denbora askoan, eta ene artean zaldi bakoitza Kent-ekin gonparatzen nuen, eta niretzat han ez zegoen Kent baino politagoa zenik.

Vincent nire ondotik zebilen egun hartan ere, nik esaten diot apartatzeko, alde egiteko nire ingurutik, baina berak ez dit jaramonik egiten, eta nire etzetik ibiltzen da beti, bada hori, bada egun hartan ere etorri egin zitzaidan, eta nire ondotik zebilen, txorakeriak esaten noski, maistra Margarethe treneko gizonarekin ikusi zuela, musuka eta horrela, eta nik zaldi haik norako ziren galdetu nion, eta berak:

—Hamburgora eramango dizkinatena, Hamburgora

—Eta zergatik Hamburgora? —esan nion nik

—Ameriketara bidaltzeko barkuan

—Ameriketara?

galdetu nion, zergatik ez nuen hura entenitzen. Eta Vincent-ek kopeta hainbeste ez zimurtzeko esan zidan, itxusi egiten ninduala horrek, eta gero zaldiei begiratu zien:

—Ameriketara zaldiki asko jaten omen dinatena

Eta orduan konprenitu egin nuen, zaldi guzti haik matadero-rako zirela, biajea egin eta gero hil egingo zituztela, eta handik

aurrera ez nuen han segitu izan nahi, eta eskolara bueltatu nintzen, eta maleta hartu eta etxerako bidean jarri nintzen mantxo mantxo.

Handik ordu batera edo ailegatu nintzen granjara, eta al-dapa igo eta segituan aitona ikusi nuen bere silan eserita, eta berak keinu bat egin zuen ni ikustean, burua jaitsi zuen, eta ez zidan diosalarik ere egin, eta derrepentean Kent etorri zitzaidan burura, eta geltotiko zaldiak, eta Vincent-ek esandakoa, eta korrika joan nintzen ikuilura, Toby han zegoen, Frankie han zegoen, baina Kent ez zegoen, eta aitonari deika hasi nintzen, eta orduntxe bertan trena sentitu nuen, trenaren ziztua ba zihuala abisatuz.

Horregatik ez naiz paseatzera ateratzen gauez, Kent falta delako, eta aitona nola zaharra den bada ezin du oinez egin, eta etxean gelditzen naiz, ezer egin gabe, ezta debererik ere, zergatik maistra joan egin zen trenean eskola betirako utzita, eta sukaldean afaltzen dut, eta ez dakit nola dihoazen belar-rak, nola dabilen Gordon, nola dabilen Arthur, eta pena haundia izaten dut Kent amerikano batek jan duela pentsatzen dudanean.

Bernardo ATXAGA